

Depiote Me Hanitra Razafimannatsoa
Lasa fanararaotam-pahefàna ny «Etat d'urgence sanitaire»

3

Tononkira
AZA MANAO AN'IZANY
Tarik'i Bessa

8

NY VALOSOAO

Gazety miseho intelo isan-kerinandro
(Talata - Alakamisy - Sabotsy)

VAOVAO

Valanaretina coronavirus

4

Niampy 2 ny lavo omaly,
33 ny tranga vaovao,
45 no sitrana

www.gvalosoa.com

gvalosoa@yahoo.com

facebook : gazety valosoa rakoto

Talata 8 septambra 2020

Laharana 1064

Vidiny : 400 Ar

Orin'asa AAA

7

Fianakaviana Ravalomanana

2

8

Nitory eny amin'ny filankevim-panjakàna

Tahian'ny Tompo nahazo fahasoavana 2 sosona

AMBOHIDAHY

4

Nanatitra fitoriana teny amin'ny HCC ireo loholona

Ombay mitady i Johanna Mpaminany tsy masina an-taniny

2

Kaomina Fiombonana Atsimondrano Manao kiantranoantrano ny komity loharano ka mampitaraina ny mponina

6

Antso Fiarahamonina Kristiana (AFK) Tsy nofinofy ny hahafahana mampandroso an'i Madagasikara

4

Daka kely

Aza mavandy, tsy nisy olona 7 tapitrisa
nisolo CVO izany ry Boaikely a !

Fafy Randria

5

Vehivavy miangaly ny gadona Pop Rock

MPAMINANY TSY MASINA AN-TANINY

Ombay mitady i Johanna

Natao nakotroka ny fandalovan'i Johanna ilay nambara fa "mpaminany vavy" avy any Brezila, tonga nasesikin'ny fanahy masina hono, teto Madagasikara, nanambara ny" vaovao mahafaly", nahenika ireo mpampahalala vaovao miaradina amin'ny fitondrana, ilay hafatra nentin'ity " mpaminany vavy", izay nilaza fa eto Madagasikara dia hisy ny fahagagana lehibe eo amin'ny lafiny fitsaboana ary eto amin'ity tanindrazantsika ity no hivoaka ny fanafody, izay hampitodika ny mason'izao tontolo izao. Ny 26 Aprily 2020 no nivoahan'izany, nohamafisina mihitsy fa fiaramanidina manokana no nitondra an'i Johanna avy any Brezila ary nahafody vola aman-karena izy niantoka ny diany, satria zava-dehibe loatra eo amin'ny fiainan'izao tontolo izao hono ny vaovao nentiny.

Ny fitondrana ankehitriny dia malaza ho mahay milalao ny lafiny serasera, satria nampifandraisina ny fivoahan'ny CVO sy ny fandalovan'ity "mpaminany vavy" ary natao faran'izay matanjaka ny famoahambaovao, nisy ny fampisehoana ilay "lakroa" tamin'ny fahitalavitra, k'izay lalana nalehan'izay "mpaminany" tamin'ny fandalovan'ny teto Madagasikara tamin'io 26 Aprily 2020 io, no nofaritan'izay "lakroa".

Toy izao ny firafitr'ilay "lakroa", ny mitsivalana eo amin'izay vokovoko dia Toamasina ny tendrony havanana ary Mahajanga ny tendrony havia, ny mitsangana dia Antsiranana ny tendrony ambony ary ny any amin'ny faritra atsimo ny tendrony ambany ary eto Antananarivo no mifanapaka ny mitsangana sy ny mitsivalana, izany hoe eto an-drenivohitra izany no ivon'ilay "lakroa".

Tsy mbola nisy ny maty tamin'ny tarehimarika ofisialy tamin'ny fotoana nandalovan' i Johanna teto amintsika ny 26 Aprily, saingy andro vitsivitsy monja taorian'io dia nisantatra ny fisian'ny fahafatesana i Toamasina tendrony ilany amin'ilay tanambokovoko, Antananarivo ivon'ilay "lakroa" no be maty indrindra, ary ny lalana voasoritr'ilay "lakroa" dia samy nahitana famoizan'aina avokoa, Antsiranana any amin'ny tendrony ambony dia nambaran'Ingahy Filoha, fa mbola tsy tratra hono ny "pic", nisy ihany koa ireo namoy ny ainy tany amin'ny tendron'ny ambany sy ny tendron'ny havia amin'ilay mitsivalana ary ireo tanàna tsy voaso-

Antoko Monima

Mpanao politika nasionalista tia ny tanindrazany i Monja Jaona

Tsy tanteraka ny fahaleovantena sy ny fiandrianam-pirenena, hoy ireo mpikambana ao amin'ny antoko Monima, satria tsy manana "Ethique Politique" ny mpanao politika, sy ny mpitondra fanjakana ary ny mpanohitra amin'izao fotoana izao, vokatry'izany miankin-doha amin'ny vahiny i Madagasikara, no sady gejain'izy ireo ny toe-karena ary miha-mahantra hatrany ny firenena. Ny fahasahiana mijoro amin'ny fahamarinana sy ny fanajana ny teny nomena ary ny tsy fivadihidiana amin'ny tolona nifanarahana no filamatra ny Raiaman-dreny Monja Jaona, izay midika hoe "mandehana mahitsy" (Kamiviombio). Naha-

tsiaro ny faha-26 taona nahafatesan'ny Tia tanindrazana Monja Jaona ny birao Foibe, izay tarihin'i Monja Roindefo Filoha nasionalin'ny Monima: Magasikara Otronin'ny Malagasy, ny herinandro teo. Nilaza Andriamatoa Gabriel Rabearimanana, Sekretera Jeneralin'ny Monima, fa manana fotokevitra sy toe-tsaina ary fitondrana nentina nitondrana ny tolona nataony nandritra ny 65 taona i Monja Jaona, ao anatin'izany ny fiarovana ny zo sy ny hasin'ny Malagasy, ny fandavana ny adim-poko sy ny fitandrona ny soatoavina Malagasy, ny fitakiana ny fahaleovantena tanteraka tsy miankin-doha amin'ny any ivelany, ny famolavo-

Ny Lakroa'i Johanna.

ritra ho nandalovan'izay "lakroa" dia zara raha nisy ireo lavo. Dia nilaza inona izany ilay "lakroa"? Novoizina mafy mihitsy tamin'ny serasera makadiray ho "olo-mendrika" sy "tsara sitra-po" i Johanna, satria hono nahavita nandany fatotra amampondrana, niala tany Brezila tonga taty amintsika nanambara ilay "vaovao mahafaly", kanefa dia mahalasa saina ihany satria i Brezila dia anisan'ireo firenena nahitana fahafatesana be indrindra, ka raha mpaminany to-teny tany amin'ny firenena niaviany i Johanna dia tokony nahavita nandresy lahatra ny mpitondra tany amin'ny fireneny hanafatra ny CVO taty amintsika, satria io no nambara fa ody faty latsaka fahefany. Fa taorian'ny nandalovan'i Johanna teto Madagasikara dia tsy nandrenesam-baovao intsony ny momba azy, ka nahatonga ny fanontaniana hoe; "Ombay mitady" i Johanna, ny azo antoka dia vaovao roa no azo ambara mikasika ny misy azy, ka ny iray amin'ireo tsy maintsy marina, ny voalohany dia mbola velona miraria any an-tanindrazany any i Johanna mbola miambozona "lakroa" saingy nangina fotsiny, ny faharoa, izay enga anie ka ho diso, dia efa nampitovy tongotra i Johanna satria maromaro ihany ireo lavo tany Brezila noho ny coronavirus, ka ny toerana misy azy dia misy lakroa eo amboniny.

Ny Valosoa

piote teto Antananarivo tamin'ny taona 1984. Voatifitra teo amin'ny tongony i Monja Jaona tetsy amin'ny Cemes Soanierana ny taona 1992, rehefa nitaky ny fahalalahana nandritra ny fitondran'ny Heryvelona. Nodimandry tamin'ny 03 Septambra 1994 i Monja Jaona ary tsy nisy nanohy intsony ny tolona ho an'ny fahafahana nataony hatramin'izao.

Franck Razakambelo

Fianakaviana Ravalomanana

Fianakaviana tahian'ny Tompo, nahazo fahasoavana 2 sosona

Raha ny zava-nitranga ny volana aogositra lasa teo, sy ny alahady lasa teo dia hita sy tsapa fa fianakaviana tahian'ny Tompo ny fianakaviana Ravalomanana. Fahasoavana 2 sosona no azon'ny fianakavian'ny filoha Marc Ravalomanana satria nomen'Andriamanitra ny zafikeliny faha 4 indray izy ireo i Dada sy i Neny, andro maromaro lasa izay. Tonga soa i Timoty Ravalomanana, ka natao batisa tao amin'ny fiangonana FJKM Imerikasinina Fanasina Antananarivo Avaradrano ny alahady teo. Hafaliana ny an'ny ray aman-dreny Claudia sy Tojo Ravalomanana zanaka lahy faharoan'ny filoha Marc Ravalomanana tamin'ny fahasoavana sy fitahiana avy amin'ny Tompo sy Andriamanitra nomeny azy ireo, ka nanolorany ny zanany ho eo ambany fahasoavan'ny Tompo, tamin'ny alalan'ny fanaovana batisa ity zazalahy kely, lahy tahaka an-drainy ity!

Radafy

Ireo sasany mpikambana amin'ny birao foiben'ny antoko MONIMA.

Helisoa

Ny Valosoa sy hadihady

Hamehana

Teti-dratsy entin'ny mpitondra manampatra fahefana

Tsy mbola namoaka fanapahan-kevitra haingana toy izao ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana (HCC), satria na mbola teo amin'ny fanehoana ny tsy fanarahan-dalàna nataon'ny lehiben'ny governemanta sy ny Antenimierampirenena aza ny mpanao politika sy ny mpahay lalàna dia namoaka didy "tsy azo ivalozana" indray ity andrim-panjakana ity manoloana ilay didy hitsivolana nampifanoloana ny Antenimierandoholona sy ny Antenimierampirenena dia nananganana ilay kômissiôna (Commission Paritaire Mixte) izy ireo. Tsara ampahatsiahivina, fa rehefa tsy mahita marimaritra iraisana ilay kômissiôna dia ny Antenimierampirenena no manana ny teny farany. Raha ny vaovao dia ny alatsinainy 31 aogositra 2020 no nivory ny kômissiôna tao amin'ny Lapa Maitso Anosikely, nanambara ny maro an'isa tao amin'ny kômissiôna fa tsy afaka manao fanovana ao anatin'ilay didy hitsivolana satria fandanianana ihany no azo hatao, ka "eny" na "tsia" no tsy maintsy fanapahan-kevitra. Nahatsiaro fa vitsy an'isa anefa ny solontena IRD avy ao amin'ny Antenimierampirenena tao amin'ilay kômissiôna, ka nivoaka ny efitrano rehefa niroso tamin'ny fananganan-tànana. Tsy zava-baovao ary araka ny fomba fiasa eo amin'ny Antenimiera anefa dia mitohy ny fivoriana na dia misy lasa nivoaka aza ary mandray fanapahan-kevitra ireo sisa tavela. Teo no niseho ny tsy fanarahan-dalàna satria nandefa tatitra, io andro io, tany amin'ny Praiminisitra ny filohan'ny Antenimierampirenena, fa tsy nisy hono marimaritra niraiana, ka dia niroso tamin'ny fandanianana ilay didy hitsivolana ny tao amin'ity Andrimpanjakana ity. Ny 01 septambra anefa ny tao amin'ny kômissiôna vao nandefa ny fitanana an-tsoratra tany amin'ny Praiminisitra araka ny tapaka tao amin'ny fivoriana teny Anosikely. Fotoanan'ny hamehana (état d'urgence) tokoa izay tsy anavahana na ara-pahasalamana na inona, ny eto Madagasikara ka afaka manao izay tiany atao ny mpanatanteraka na ny governemanta, ka tsy miraharaha ny Antenimiera intsony, indrindra ny Antenimierandoholona izay lasibatra ao anatin'ity didy hitsivolana ity. Efa iarahamahalala, araka ity didy hitsivolana ity, fa ho 18 sisa ny mpikambana ao amin'ny Antenimierandoholona raha 63 izy ireo araka ny Lalàmpanorenana. Ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana koa dia tsy nijery izay tsy nifanaraka tamin'ny lalàna teo amin'ny fomba fiasa sy ny tsy fanajana ny dingana tsy maintsy na-

jaina sy ny rafitra tsy maintsy manao ny tatitra, kanefa dia neken'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana izany. Tsihivina fa dimy taona ny tetezamita, 2009-2014, nanao ahoana ny fariapiainan'ny Malagasy, ka an'hetsiny maro ny very asa, ary latsaka tao an-davaka mangitsokitsoka ny toekarem-pirenena. Tsy resahina intsony ny fanitsakitsahana ny lalàna velona sy nanan-kery. Nanjaka ny fanaparam-pahefana sy fisamborana ary ny fampidirana am-ponja izay tsy nitovy hevitra tamin'ny filohan'ny tetezamita sy ireo mpomba azy. Nitombo dimy ambinifolo andro indray ny "hamehana ara-pahasalamana" na tsapa aza fa tsy ilaina loatra intsony izany satria efa toy ny tsy misy valanaretina intsony eto Madagasikara, raha ny fitakosinana etsy sy eroa, toa ny ataon'ny filohan'ny Repoblika. Tsara kokoa raha samy miaro ny tenany sy ny manodidina azy satria toa teti-dratsy entin'ny mpitondra manampatra fahefana fotsiny ny "hamehana". Na inona na inona fahadisoana ataony dia tsy ho voahozongozona aloha ireo mpikambana ao amin'ny HCC, fa ho eo foana mandritra ny fe-potoana iasan'ny filohan'ny Repoblika. Nandrasana ny fanapahan-kevitra nanafoanana ny "hamehana ara-pahasalamana" kanefa niniaina tsy nofoanana, mba hahafahan'ny filoha sy ireo rafitra mpiaradia aminy manao izay danin'ny kibony eo amin'ny fitantanana ny Firenena. Tsapa tokoa mantsy fa mitety faritra ny filohan'ny Repoblika tato ho ato ary tsy ny fanampiana noho ny fihobohana no nozarainy tetsy sy teroa, fa manome jiro mandeha amin'ny angôvo azo avy amin'ny masoandro. Sady tsy manamaivana ny fahantrana mihooampampana eo amin'ny vahoaka Malagasy izany no tsy manaporofa fa voafehy ny aretina Covid-19, izay efa miparitaka manerana ny Nosy. Na misy na tsy misy fanalavana ny fepotoana iasan'ny filohan'ny Repoblika, fa ny famerana ny isan'ny Lohona ho 18 ihany no hanaovana fitsapankevi-bahoaka dia miendrika fampielezan-kevitra mialohan'ny fotoana sahady izao ataon'ny filohan'ny Repoblika izao. Tsy misy izany fanjakana tan-dalàna sy fanjakana tsara tantana ary fanjakana mandala ny fanjakam-bahoaka (demokrasia) no misy eto, fa fanjakana mirona any amin'ny fanjakana tsy refesi-mandidy. Aza manjeny ny andro ho lava, fa tsy ampoizina ny andro iray hitsimbadihan'ny tantara.

Andry Tsiavalona

Andrim-panjakana

Toa tsangan-drafitra fotsiny ny HCC, CENI, HCJ, BIANCO, CSI, SAMIFIN, CNIDH, HDDED, CFM

Malaza ho ahitana rafitra isan-karazany ny lalampanorenana ny Repoblika fahafatra, kanefa toa malaza tsy ikinanana toa vilantsahona ireto izy. Misy ny atao hoe tsangan'olona ho an'ny olona tsy mahavita ny adidiny, fa ireo rafitra misy eto amintsika dia antsoina kosa hoe tsangan-drafitra, izany hoe rafitra tsy mahavita ny adidiny.

Ny HCC na Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana, iray amin'ireo andrimpanjakana lehibe indrindra eto amin'ny firenena, natao handray fanapahan-kevitra ahaton-ga ny firenena ho tan-dalàna, kanefa dia narahana-nahita ny nataon'ity fahefana mpitsara ity tamin'ny fifidianana nisy teto amintsika ary ny farany dia ny fankatoavan'ny HCC ny fandikan-dalàna nataon'ny Praiminisitra sy ny governemanta ary ny Filohan'ny Antenimieram-

pirenena mikasika ny CMP, na commission mixte paritaire, vaomiera iombonana isasahana. Ny CENI, izay natsangana mba hisian'ny fifidianana madio sy tsy mitanila, kanefa dia nibaribary ny nanjo an' i Thierry Rakotonarivo, ilay mba hany mpikambana tao amin'io rafitra sahy namoaka ny fisian'ny lisi-pifidianana feno hosoka io, kanefa dia izy indray no voatsipaka ambavafo, tsy takona afenina fa tena tsy mahaleo tena ilay Ceni. Ny HCJ, ilay fitsarana natao hitsara ireo tompon'andraikitra ambony nanao hadisoana, kanefa tsy hita izay fandraisan'andraikitra manoloana ny hadisoana vitan'ireo mahatrehatreha eto amin'ny firenena. Ny BIANCO, birao mahaleotena iadiana amin'ny kolikoly, ny SAMIFIN sampandraharaha miady amin'ny famotsiambola,

ny PAC fitsarana natao hitsara ireo raharaha momba ireo kolikoly rehe-tra, ny CSI dia filankevitra ambony momba ny ady amin'ny fahalovana, anarany fotsiny ny an'ireo rafitra voalaza ireo, fa tsy hita izay hafitsony, io iarahamahita io ny raharaha tsy mazava nataon'ireo minisitra toy ny "bon-bon sucettes, colis de la honte, écran plat, sns... Ny CNIDH, vaomierampirenena mahaleotena momba ny zon'olombelona, ny HDDED, Filankevitra ambony momba ny fiarovana ny demokrasia sy ny tany tan-dalàna, ary ny CFM na ny Filankevitry ny Fampihavanana Malagasy, angady tsy mahatapa-kahitra avokoa ireo rehetra voalaza ireo. Manjaka ny tsy fanarahan-dalàna eto amin'ny firenena ary mihatra aman'aina izany, mitavozavoza tsy mandray ny andraikitra tandrify azy ireo rafitra

voalazan'ny lalampanorenana ireo, tsy mahagaga satria matahotra ny sezany avokoa ireo, satria ny mpitondra faratampony dia Ingahy filoha no mpanendry. Toa rafitra mihinam-bolam-panjakana fotsiny ireo rafitra voatanisa ireo, fa raha ny asa mivaingana ataony dia toa tsy hita, ny CFM izay tokony hijery ireo gadra politika ohatra, tsy mbola nahazo ny fanonerana tokony ho azony izy ireo,... Soa fa mbola misy ireo firaisa-monina sivily, mbola sahy mijoro milaza ny marina sy ny Holafitry ny mpanao gazety miaraka amin'ireo mpampahalala vaovao gazety, tsy manaiky lembehana ary indrindra ireo vahoaka malagasy maro an'isa, izay minia mangina kanefa tsy maintsy haneho ny heviny amin'ny fotoana mahamety azy.

Ny Valosoa

DEPIOTE ME HANITRA RAZAFIMANNATSOA

Lasa fanararaotam-pahefàna ny « Etat d'urgence sanitaire »

Maneho ny heviny taorian'ny kabarin'ny filoha Andry Nirina Rajoelina tao amin'ny fahitalavitra ny alahady alina lasa teo, ny solombavabahoaka voafidy tao amin'ny boriborintany voalohany, Me Hanitra Razafimanantsoa. Nanambara ity farany fa ny lojikan'ny filoha, tsy lojikantsika vahoaka hoy izy. Sambatra ny artista zatra mampiasa ny Coliseum fa homeny "gratuit" na maimaimpoana dia olona firy moa zany no zakany ? sa ho olona tsy mihoatra ny zato no hanatrika lanona eny amin'ny Coliseum Antsonjombe ? Ny Fiangonana fery 100 na kely na lehibe ny habeny ary mbola voarara ny fandraisana fanasan'ny Tompo. Fa ilay "fandraisana" any amin'ny FJKM mihitsy no tsy fantatry ny filoha, na ny hasiny sy ny fomba fanaony ? Na ny an'ny Katolika koa aza tsy hisy olona hisotro divay mifandimbimby izany. Ny an'ny FLM sy Anglikana koa toy izany. Fa ilay resaka tsemboka mamindra aretina no mahavariana. Vaovao indray io. Tsy mahazo mandihy manao slow hoy izy. Fa ireny fety na lanonana na famoriam-bahoaka be dia be ireny ahoana? Na ny masoandro midanika io aza dia mahatsemboka. Kanefa dia nataonareo sy nasainareo natao foana na tanaty fihobohana tanteraka aza. Fa eo koa ny faniliana sy tsy firaharahiana ireo karazan'asa sy orinasa efa mitaraina sy mitalaho, mangataka fanamorana na fanafoanana ny hetra ohatra, fangatahana fanampiana tsy misy valiny, fa aleo ireo izay tsy mangataka sy efa nahazo fanampiana no mbola iangarana. Mbola maro ireo mitaraina fa tsy nahazo vatsy. Tsy vola ampaosinareo io fa fanampiana avy any ivelany sy tro-santsika Malagasy. Ataovy mitovy ny fizarana dia samy mahazo. Maninona koa moa rehefa déconfinement total ihany izy ity dia ampitoviana daholo e, aza raràna ny tsy tokony ho raràna. Dia farano any io État d'urgence sanitaire io, fa lasa fanararaotam-pahefana sy famerana ny fahalalahana fotsiny. Efa samy mandeha samy mitady izao ny olona, dia samy mitandrina sy samy mitsabo koa raha sanatria ho tratra ny coronavirus.

Helisoa

TONONKALO

Ny sola aty aminay

Ny sola natao ho fitaratra indray
No mazàna mamotaka aty aminay,
Fa dia izy noheverina hoe mba hanirina,
Indrisy, mandoza, manao loham-pirina !

Raha misy ketrika malotoloto
Dia io "solapaika" fa tena mazoto.
Mandidy, manapaka, tsisy fierana
Fa an-dry zareo, hono, ny fahefana!

Tsy misy izay resaka hoe tolo-bidy
Fa tonga dia mihatra avy hatrany ny didy.
Ny zava-drehetra, tsy mananosarotra,
F'izy, mpividy no sady mpivarotra !

Gaga sy zendana ny olon-drehetra
F'izao ilay hoe bizina tena vorettra.
Ka dia mandiniha, mihevera ry sola.
Tsy mety ho mangidy tokoa ve ny vola ?

Raha rano roa siny no indray lolohavina
Diniho ihany izay mbola hodiavina.
E ! ito loha efa tena mangirana
Sao hibolisatra tsisy hamikirana !

DADAN'i ZINA (07-09-20)

ANTSO FIARAHAMONINA KRISTIANA (AFK)

Tsy nofinofy ny hahafahana mampandroso an'i Madagasikara

Ho potika ny firenentsika raha izao no mitohy. Azo atao anefa ny mamoka ity firenena ity. Nahita sy manana ny fomba sy lalana ho amin'izany ny Antso Fiarahamonina Kristiana na AFK. Misy andry sivy fototra no hajoaro amin'izany farafahakeliny, ary ireo dia miteraka fifampitokisana. "Plateforme de symbiose organisationnelle", no iantsoana azy io. Azo atao ny miaramonina tsy mifampitsentsitra, tsy mifanambaka, tsy mifamono fa mifanohana sy mifamelona, raha araka ny fanadihadiana lalina nataony. Manome lanja ny olona ny zava-dehibe amin'ny asa atao hihain-gana. Avy amin'ny zavatra hoentiny tsirairay no hampifandraisina sy hampivelarina. Ny vokatr'izay no hahafahantsika mifehy ny toekarentsika, fa tsy ilana mpamatsy vola, na fanampiana avy any ivelany izany. Tsy nofinofy ny hampandrosoana an'i Madagasikara; fa mitombona ara-teknika sy siantifika ny fanadihadiana natao, hoy i Andriamparany Ricky, filohan'ny AFK. Io fanadihadiana io

Ricky Andriamparany sy Fitahiana Andrianaja, anisan'ny nanoratra ireo boky vao navoakan'ny AFK.

sy ny tari-dalana atolony dia narafitra ao anaty boky avokoa. Taorian'ny boky voalohany navoakany tamin'ny volana jona, dia boky roa avy hatrany no novokarin'ny AFK, nampahafantarina ny Sabotsy 05 Septambra lasa teo teny Ivandry. Ny iray izay boky faharoa, dia mifantoka amin'ny fihavanana; mitondra ny lohateny hoe "La gestion harmonieuse du changement dans le Fihavanana: vers un Fihavanana symbiotique et symbiotisant", izay novokarin'ny Ricky Andriamparany sy Fitahiana

Andrianaja. Fihavanana tsy mifampitsentsitra, tsy mifanambaka, tsy mifamono, fa mifanohana sy mifamelona. Raha ny fanadihadiana nataon'izy ireo, dia ny olona te-hihavanana amin'ny mpiara-belona aminy an-kalalahana fa tsy an-teritery. Ny boky faharoa kosa dia mitondra ny lohateny hoe "Alignement stratégique sur la vision existentielle de Madagascar", izay nosoratan'ny filohan'ny AFK. Mangataka ny hisian'ny adihevitra sy dinika nasionaly na "débat national" ny Antso Fiarahamonina

Kristiana amin'ireo mahabe resaka sy adihevitra eto amin'ny firenena, momba ireo fiheverana samihafa momba izany, na ihany koa ny amin'ny lafin-javatra tsy sahy resahina aza toy ny resaka foko, na adim-poko rangintina etsy sy eroa. Tsia-hivina fa efa nisy ny angon-kevitra vita niainga avy amin'ny fikaonandoha ara-toekarena natao teny amin'ny Sekoly ambony IMGAM Ivandry ny Oktobra-Novambra 2019, ary miampy izao hevi-baovao marim-pototra sy mitombona voarakitra ao anaty boky maromaro izao, dia tian'ny AFK ny hihaona sy hampita izany amin'ny filohan'ny Repoblika. Mandrapindry ny hisian'izany anefa dia miroso manao asa hatrany ireo mpikambana ao aminy. Marihina fa niorina ara-panjakana tamin'ny taona 2017 ny AFK ary tsy manao politika izy. Efa azo jifaina ihany koa eny amin'ny Librairie Antso sy ny Librairie Mille Feuilles Behoririka ireo boky ireo, na antsoina ny Laharana finday 034 06 532 41.

Ny Valosoa

Sakafo Ny Valosoa

Drakaka na fozabe saosy indray no laoka amin'ny Sakafo eto amin'ny gazetinao androany. Atao saosy amin'ny voatabia sy tongolo ary sakaitany na sakamalaho ny drakaka. Dia mazotoa homana tompoko.

NY VALOSOA sy Mahaso

Ny soa azo avy amin'ny voankazo ampalibe

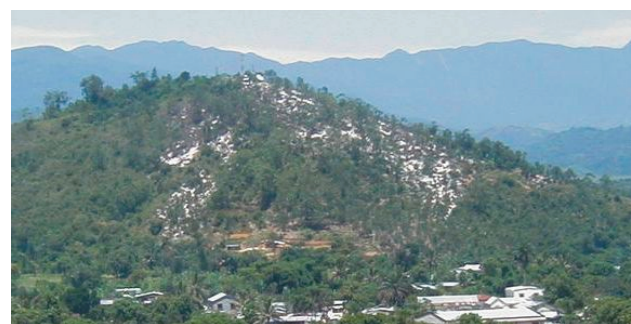
Ny soa azo avy amin'ny voankazo ampalibe indray no Mahaso eto amin'ny gazetinao androany. Anisan'ny voankazo tena mamy tokoa ny ampalibe sady manitra ihany koa. Ireo zava-tsoa avy aminy: miaro amin'ny anémie, na tsy fahampian'ny rà; tsara ho an'ny taolana, misy Calcium sady miaro amin'ny aretina ostéoporose: aretin'ny taolana. Miaro amin'ny aretina Cancer, na homamiadana. Mampatanjaka ny hery fiarovana; mampilamina ny tosi-drà; manala ny tavy; tsara ho an'ny hoditra. Manampy amin'ny fandevonan-kanina; mampihena ny risika amin'ny fahasimban'ny fo; mampisy ny fitadidiana.

NY VALOSOA sy Mahaliana

Ny tanànan'i Maroambiny, any amin'ny distrikan'i Sambava, faritra Sava

Ny tanànan'i Maroambiny, any amin'ny distrikan'i Sambava, faritra Sava indray no Mahaliana eto amin'ny gazetinao androany. Renivohitra ny kaominina Maroambiny ity tanàna ity. Somary avo toerana izy, satria 695 m ny haavony mihatra amin'ny ranomasina. Somary afovoan'ny faritra Sava no misy azy. Amin'ny maha-kaominina ambanivohitra azy dia ratsy ny lalana mihazo an'i Maroambiny, tanàna mamokatra anefa izany tanàna izany sy ny kaominina misy azy, mamokatra ny vokatra fanondrana lavanila.

Ambohidahy

Nanatitra fitoriana teny amin'ny HCC ireo loholona

Manoloana ny tsy fanarahana nataon'ny fitondram-panjakana tamin'ny fandraisana fanapahan-kevitra mahakasika ilay volavolan-dalana laharana faha 001/2020, dia tonga nanatitra taratasy mitory ny tsy fanarahana-dalana tamin'ny fepetra narahina mahakasika ny "texte à valeur législative" araka ny voalaza ao amin'ny andininy faha-118 ny Lalampanorenana, tetsy amin'ny Fitsarana Avo momban'ny Lalampanorenana (HCC), ireo solontenan'ny Loholon'i Madagasikara, izay notarihan'Andriamatoa Mamitiana Fabergé Gabriel omaly alatsinainy

faha 07 septambra 2020. Nambaran'ny Loholon'i Madagasikara Mamitiana Fabergé fa nanomboka tamin'ny famoahana ny vokatr'ny fivoriana'ireo vaomiera iraisana isasahana dia efa nisy ny tsy fanarahana-dalana, izay

nolazainy fa i Madagasikara dia bicameral, ka ny tatitra izay noentina tany amin'ny Praiminisitra Lehiben'ny Governemanta dia tokony ho tatitra voasonian'ny Filohan'ny parlemanta roa tonta, nefa tsy nisy sonian'ny filohan'ny Antenimierandoholona izany.

Manana ny fanarahana-dalana eto amin'ny tany sy fanjakana izy ireo, nambaran'ny Sénateur Mamitiana Fabergé, fa ny mpitondra no tokony halain'ny vahoaka tahaka amin'ny fitondrana ny firenena. Manoloana ny fifidianana Loholon'i Madagasikara sy ny fomba nitsinjara ny isany dia nambarany fa tsy maintsy miady ho an'ny faritra izy ireo, tsy mifanaraka amin'ny fitsinjaram-pahefana tena izy eny anivon'ny faritra no nanaovana azy hoy ny fanambarana.

Helisoa

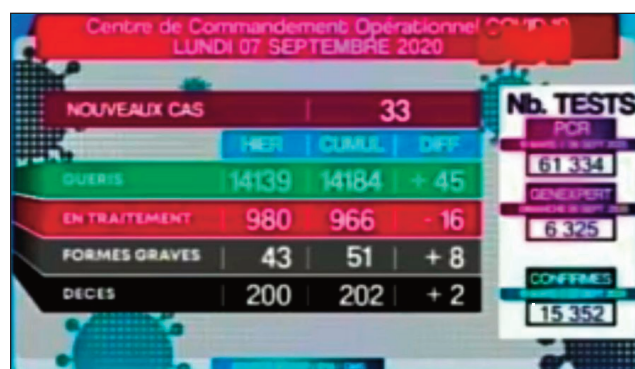
Valanaretina coronavirus

Niampy 2 ny lavo omaly, 33 ny tranga vaovao, 45 no sitrana

Araka ny tarehi-marika niavoaka teny amin'ny CCO covid19 Ivato omaly, niampy 2 ny lavon'ny valanaretina coronavirus eto amintsika, 33 ny tranga vaovao, 45 no sitrana. Arak'izany, 202 hatreto no matin'ity valanaretina ity teto amintsika hatramin'ny 20 martsa nidirany teto amintsika. Ny totalin'ny nitondra sy mitondra ny tsi-mokaretina corona hatramin'izao dia 15352, ny

sitrana kosa dia 14184. Niampy 8 ireo marary mafy, mbola misy 51 arak'izany ireo marary mafy noho ity valanaretina ity manerana ny Nosy. Na efa nalefahana azan y fihobhana eto amintsika, mila mitandrina sy manaraka ny fepetra ara-pahasalamana hatrany ny rehetra satria dia mbola misy ny valanaretina coronavirus.

Aly

Ny tarehi-marika avy eny amin'ny CCO covid 19 Ivato omaly.

KAOMININA FIOMBONANA ATSIMONDRANO

Manao kiantranoantrano ny komity loharano ka mampitaraina ny mponina

Efa hatrany am-boalohany amin'ny fizarana fanampiana amin'ny mponina no tsikaritra, fa manao kiantranoantrano ireo olona nandritra ao anatin'ny mpi-kambana Komity Loharano eny amin'ny Kaominina Fiombonana ao anatin'ny distrikan'Antananarivo atsimondrano. Misy mihitsy aza ny fanavakavahana tokantrano ao anatin'ity kaomina ity ataon'ireo mpanao fanadihadiana avy amin'ity komity ity, ka mampitaraina ny mponina. Izy ireo no nanivana ireo tokantrano tokony hisitraka ny fanampiana, na avy amin'ny FID, na avy amin'ny fitondrana. Ireo kinamanamany sy mifan-drainy amin'izy ireo ihany

na ihany koa ny mifan-drainy loko pôlitika aminy araka izany no misitraka hatrany ny fanampiana. Hita ho mandehandeha mitety ny kaomina izy ireo taorian'ny filazana, fa mahazo avokoa izay manana karnem-pokontany, kanefa misy ireo tokantrano dinganina avy hatrany tsy nasiany fanadihadiana na kely aza. Mazava loatra, fa ny lisitra eny am-pelatanan'ireo komity loharano dia efa vita soratra mialoha tany ambadika tany. Tsy nisy araka izany ny fanadihadiana vaovao nataon'izy ireo, fa mba hisehoana ivelany fotsiny ho nanao ny asany ity komity loharano ao amin'ity kaomina ity. Ny tena mampalahelo

ireo tokantrano navakavahana tsy nasiana maso na kely akory aza ary tsy norahirahiana mihitsy, dia misy amin'ireo mpikambana ao anatin'ny komity no mahazo hatrany, izay fanampiana avy amin'ny fitondrana nozaraina ho an'ny vahoaka. Rehefa dinihina anefa dia tsy ao anatin'ireo olona marefo izy ireo, fa fitadiavana tombontsoa fotsiny no nidirana ao anatin'ny komity. Araka izany dia lasa kiantranoantrano ny zavamisy amin'ny fanampiana avy amin'ny fitondrampanjakana ao amin'ny kaomina Fiombonana ao anatin'izao hamehana ara-pahasalamana izao. Tsy mitsahatra ny fanara-raotana ataon'ireo mpi-

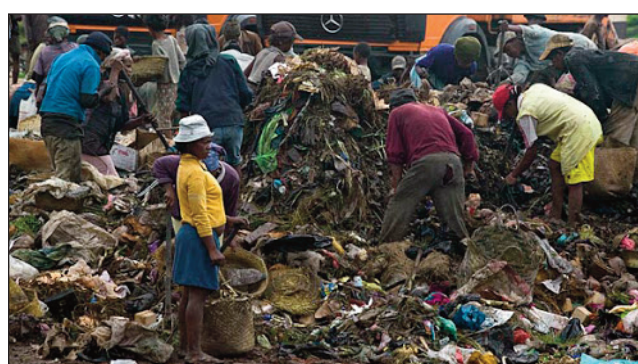
kambana ao amin'ny komity, ary tsy misy mihitsy ny fiezahana hitsinjo ireo tokantrano sahirana hafa, sy hanatona azy ireo. Vao tamin'ny herinandro iny izao, dia re fa amin'ny alina no hizaran'izy ireo ticket amin'ny fanampiana. Izany hoe, tsy amin'ny fahamarinana ny fomba fiasan'ity komity loharano eny an-toerana ity. Tsy hampisy firaisan-kina ireo mponina eny an-toerana ny vokatr'izany. Ny tsikaritra dia tsy misy mihitsy ny fanaraha-maso ny fomba fiasany sy ny vokatry izany asany izany, fa manaram-po toy ny "banga mihomehy alina" izy ireo amin'izao ataony izao.

Radafy

Fiainana andavanandro

Mbola ho ela vao hiarina ny fahefa-mividin'ny vahoaka

Miha-sokafana miandana ireo fepetra namatranana ny fiarahamonina niatrehana ny valanaretina covid-19. Tsy hisy hitehaka izany aloha satria ny fitondrana ihany no nahatonga izao olana mafy atrehim-bahoaka izao. Olana mafy iray lehibe iainam-bahoaka tato anatin'ny enim-bolana latsaka ny nitontonganan'ny fahefa-mividy, noho ny fahapotehan'ny fivelomany sy ny fihariany. Anisan'ny ambientin-tenin'ireo mpiavarotra ny tsy fisian'ny mpanjifa na ny tsy fananany vola. Tsy niamora rahateo ny vidin'entana maro samihafa fa vao mainka niaka-bidy tato anatin'izao hamehana ara-pahasalamana izao. Tsy miara-dàlana amin'izay anefa ny fahefa-mividy ny mponina. Niha-nitontongana ihany koa ny sandan'ny vola ariary. Vo-

katr'izay, mihena ny sandan'ny entana jifaina eny an-tsena. Fotoana tena hividiana-ireo ray aman-dreny manan-janaka hianatra fitaovam-pianarana izao. Miferin'aina anefa izy ireo noho ny vola kely eo am-pelatanana izay zara raha misy sandany. Ny kitapom-bolan'ny isan-tokantrano rahateo nokaohin'ny krizy ara-pahasalamana nandritry ny volana maro. Ny sekoly ianaran-janaka tsy te-hahalala, fa ny fan-

doavana saram-pianarana nandritry ny volana tsy nianarana ihany ny azy, miampy ny saram-pisoratana anarana vaovao ary ny fitakiana ireo koja-koja sy fitaovam-pianarana tsy maintsy ilaina. Izany hoe, ireo ray aman-dreny dia rotehin'ny olana maro loha amin'izao fotoana izao. Rehefa jerena anefa ny fivoaran'ny raharaham-pirenena, dia mbola ho ela vao hiarina ny fahefa-mividy ny vahoaka eto amin'

ity firenena ity. Iaraha-mahita tsara ny fomba fiasan'ny fitondrana ho amin'ny fanarenana ny toekarena. Mandringa ny lafiny sasany izay vao mainka potehiny sy hitsakitsahany aza kanefa tena mahakasika mihitsy ny any amin'ny kitapom-bolan'ny isan'ny tokantrano Malagasy. Ireo tokantrano voatohintohina ireny araka izany dia ho very tanteraka ao anatin'izao vanim-potoana izao. Io fomba fiasan'ny fitondrana io, dia ahafahana mamaritra mazava fa mbola ho ela vao hiarina ny fahefa-mividy ny vahoaka. Izany hoe, mbola ho ela vao hahita mangirana amin'ny fihatsaram-piainana ny vahoaka Malagasy, fa aza manaiky hampafinofinina amin'ny kabary tsara lahatra isan-karazany rehe-tra izao.

Sôh'son

Ampahana vahoaka Malagasy

Tsy rahirahin-dRajoelina sy ny fitondrany izay hahafaty azy

Lainga sy fihatsarambelatsihy ny filazan-dRajoelina sy ny fitondrana, fa mahatsapa ny fahoriam-bahoaka sy ny fahantrany. Miharihary, fa tsy vahoaka manontolo no ambarany amin'izany, satria misy ampahana vahoaka eto amin'ity firenena ity, tena odian-tsy hita ny fahavoaizany ary tsy misy ny fiezahana hiraharaha azy ireo. Nanomboka hatrany amin'ny fiantombohan'ny fotoana fidirana amin'ny hamehana ara-pahasalamana izany. Tena misy ny natao zanak'ikalalahafa ary tsy namakiana loha izay fahavoaizany any. Iaraha-mahita izany amin'ireo mponina eny anivon'ny fokontany na kaomina maro samihafa mitaraina, fa tsy mba misitraka ny fizarana hatramin'izay, ary mbola tsy hahazo amin'izao fotoana izao. Saika isan'andro no andre-nasana izany amin'ny haino aman-jery, ary hita izy ireo fa tsy mba misy hitarainana sy hisarantonga akory. Tsy re mihitsy anefa izay fihetsika na fepetra noraisin'ny teo anivon'ny FID na ny fitondrana momba izany. Izany hoe, ireo sokajin'olona tsy misitraka ny fanampiana ireo, esorina ireo mpiasam-panjakana na ma-

nana ny ampy tsy ao anatiny, fa izy ireo dia tena sahirana ara-pivelomana mafy tokoa amin'izao fotoana izao, dia adino tanteraka, tsy misy miraharaha. Ao anatin'izany ny governora, ny lehiben'ny distrika, ny Depiote, ny Ben'ny tanàna, ny Sefo fokontany, miaraka amin'ny sefo sektera any amin'ny fokontany, dia tsy miavaky loha amin'ireo olona na tokantrano sy fianakaviana ireo. Izany hoe, izy rehetra ireo dia miray petsapetsa tsy mandraharaha na miasa saina ireo olona ireo. Raha aravona izany, izao fitondrana ankehitriny izao, dia fitondrana tsy mahavita miandraikitra ny fitsinjovana tanteraka ireo vahoaka ao aminy. Misy avelany ho sahirana sy afoiny ho faty eo, ary misy tam-penany maso amin'ny fanampiana eo am-pelatanany tsy hahavita am-bolana akory fa tsy aman-taonany. Raha mbola fitondrana tsy mahavita misahana ny fitsinjovana sy ny fiveloman'ny mponina ao aminy, dia fitondrana tsy mahafaty ny fitantanam-pirenena sy ny fahaiza-mitondra firenena izany.

Sôh'son

Fanarenana ny lalana Antananarivo

Nolavadavahana efa ho 10 andro mahery, mbola tsy vita ihany

Anisan'ny renivohitra ratsy lalana indrindra maneran-tany Antananarivo renivohitra, raha mijery ny zavamisy. Saika ireo lalambe rehetra ifamoivoizana dia tsy maintsy misy fahasimbany na potika avokoa. Feno lavadavaka sy mikitaontaona sady ratsy ny ankamaroany. Tena misy hataràna tanteraka amin'ny fivoarana ny renivohitr'i Gasikara. Ny mahavariana, raha niseh-nanao be fiavy nanamboatra ny lalana simba ny tomponandraikitra ny fiadidiana ny tanànan'Antananarivo renivohitra sy ny teo anivon'ny minisiteran'ny asa vaventy raha vao nanomboka ny fihibohana tamin'ny hamehana ara-pahasalamana tany amin'ny telo volana voalohany, tato anatin'izao fiverenana tamin'ny fihibohana izao, dia tsy nisy intsony izany. Tsy re intsony izy ireo amin'izay finjavana hanarina ny lalana izay. Mijaly araka izany ireo mpampiasa lalana amin'izao fotoana izao, ary tsy atao hahagaga ny fisian'ny fitohanana andanian'ora maro etsy sy eroa. Io fahapotehan'ny lalana io no anisan'ny antony iray lehibe amin'ny fitohanana eto an-drenivohitra sy ny manodidina. Nankaiza ny tomponandraikitra, fa tsy misy ny tamberim-bidy na tamberin'andraikitra amin'ny hetra terena aloan'ny mponina? Variana amin'ny zavatra hafa izay tsy laharan-pahamehana amin'ny mponina izy ireo. Voalohany amin'izany ny resaka politika maloto amin'ny fanen-jehana ireo mpifanandrana ara-politika izay atahorana mafy. Izany no andaniana ron-doha, fa tsy izay fitadiavana fomba haingana hanasoa ny vahoaka. Ny fahasimban'ny fitaovana ampisaina toy ny fiarakodia dia misy fiantraikany ratsy, tsy eo amin'ny tompona fiarakodia ihany, fa amin'ny mponina ihany koa. Misy fiantraikany amin'ny fiharian'izy ireo izany na amin-javatra maro samihafa iainan'ny vahoaka. Azo inoana fa tsy hahatakatra izay ireo tomponandraikitra isan-tsokajiny eo amin'ny fitondrana matoa atao toy izao ny fanomezan-danja amin'ny fanamboaran-dàlana. Misy ireo lalana nolavadavahana efa ho 10 andro mahery izao mbola tsy vita ihany, nefa miteraka fitohanana lavareny noho izay faharatsian'ny lalana izay. Tamin'ny fihibohana no efa nambara fa anaovana izany, nefa tsy vita, iszao vao mikoropaka ny fiadidiana ny tanàna, sy ny asa vaventy. Tena ela fiasa. Ary ahiana aza mbola anaovana kajikajy politika ny fotoana andrasana hanatanterahana izany. Efa fanaon'ireto olona ireto rahateo izany. Ny vahoaka ihany anefa no mitaty ny voka-dra-sin'izany rehetra izany, fa resabe fotsiny ny amin'ny filazana, fa soa iombonana, na fikatsahana ny tombontsoa ambonin'ny firenena no imason'izy ireo.

Radafy

Taratasin'ny mpamaky

Fanehoan-kevitra ampitaina amin'ny gazety Ny Valosoa Vaovao izao manaraka izao: hiresaka ronono ihany aho fa tsy aritro tsony. Maninona hono no narina ny ronono? Efa surproduction tempoko ny aty Vakinankaratra amin'izao, satria tsisy mandray ilay ronono! Dia niteny nareo hoe maninona raha nozaraina? Ef a tena nizara tempoko ny olona ary efa niantsoantso hoe misy fizarana ronono maimaim-pona, fa mbola tsy lany ihany ilay ronono! Dia hoy ny sasany hoe maninona raha anaovana produit hafa toy ny fromage? Yaourt? Misy possibilité an'zan-ve ry reto tsy efa natao ah! sa sitrapony no hanimba ronono, sitrapony no hanary ilay hany MBA fidiram-bolany? Dia hoe maninona nefa raha tsy noterena ilay omby e? Dia ho vonoina angah lay omby, tsy Aleo ve manary ronono toy izay mamono omby, mety ho faty mantsy ny ronono raha tsy terena. Ny omby tokoa rehefa tsy terena ny rononony dia lasa marary izy dia maty. Dia hoe maninona raha nomena an'ny Socolait hono satria samy mpamongady ireo? Efa samy manana ny mpamatasy tempoko ireo orinasa roa ireo. Bref: misy sary tian'ny tantsaha aseho koa eo. Efa fanao ny toy izany any an-dafy rehefa tezitra amin'ny mpitondra ny mpiompy sy ny mpamboly. Dia refa tsy takatra dia aza miseho mitsaratsara fahatany, fa tsy takatrao zany lay izy. Lazain'ny MAPAR fa nokaramaina hono ireo: mety izany angamba ny fanaon-dry zareo... fa ny ronono tempoko dia simba rehefa mijanona +48h, ka rehefa tsisy mpandray dia zao ny zava-misy. NB: ronono efa simba ireo fa tsy mety anaovana yaourt/fromage, na zaraina intsony.

**Fitiavana Rakotoson
Ambano, Antsirabe II**

A Fokonolona **B.** Farara (miv) **D.** Raraka
- Azo **E.** Omena - Voky (miv) **F.** Taranaka
G. Il(o) - Sin(y) **H.** Ataonay - Na **I.** No-
kianina **J.** Naka (miv) - Roa (miv)
K. Mamba (miv)

An-tsary misongadina Ny Valosoa Vaovao

Helisoa

Ny nanaovana batisa ny zanak'i Claudia sy Tojo Ravalomanana ny alahady teo teny amin'ny FJKM Imerinkasinina Fanasina .

Ny hetsika nataon'ireo olona tsy nahazo Vatsy Tsinjo teny Imerimanjaka Ambohijanaka Atsimondrano omaly.

Mazotoa mikira

Hira nanana ny lanjany tamin'ny taona 1972, nisan'ny fanovana lehibe teto amin'ny firenena, atao hampieritreritra antsika mpamaky ny Gazety Ny Valosoa Vaovao ny hira Aza manao an'izany, an'i Bessa na Rabe Samuël.

Aza manao an'izany Tarik'i Bessa

Maika ery hono ianao hitsingoloka anay e e e!
Fa maditra sy dondrona tsy mba mahay e e e!
Dia lazaina fa kevoka te ho ambony e e e!
Nefa ho lavo ka tsy ho tafarina intsony eee!

Isan'andiny:
Nefa aza manao an'izany e, aza manao an'izany e!
Tsy lanitra akory eto an-tany e, aza manao an'izany e!
Ny rasa hivadika ihany e, aza manao an'izany e!
Mbola ho ambony ny ambany e, aza manao an'izany.

Kinga ery hono ianao manely ny tsaho eee!
Fa hoe tsy tianao tsy tianao tsy tianao aho e!
Dia lazaina fa mbola misisika ihany eee!

Efa in-jato no efa natao an'izany e ee!

Isan'andiny:
Aza manao an'izany e e e!
aza manao an'izany e e e!
Ankehitriny aho raha mianjona f'efa tsy tiana o o o!
Dia lazaina fa olona tsy azo itokiana o o o!
Ampangaina ho mpivadi-dela malaza o o o!
Tsy azo inoina na dia hiozonozona aza ooo!

Isan'andiny:
Kanefa aza manao an'izany eee!
Aza manao an'izany.
Mbola ho ambany ny ambony eee!
Aza manao an'izany.

**Mpamorona : BESSA
Mpihira : Tarik'i Bessa**